

Vastaanottaja

Iitin kunta

Muutoksenhaunainen päätös

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), 12.10.2022, VA2022:0060

Valittaja

Iitin kunta

TÄYDENNYSPYYNTÖ

Hämeenlinnan hallinto-oikeus varaa Teille tilaisuuden täydentää valitustanne esittämään selvitystä siitä, millä perusteella katsotte Iitin kunnalla olevan oikeus valittaa kysymyksessä olevassa asiassa.

Valitusoikeuden määräytymisestä on säädetty oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 7 §:n 1 momentissa, jonka mukaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuuteen päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Täydennys on toimitettava hallinto-oikeudelle **viimeistään 13.12.2022**. Tähän täydennyspyyntöön vastaamatta jättäminen ei estä asian käsittelyä ja ratkaisemista. Siinä tapauksessa, että hallinto-oikeus katsoo, ettei valittajalla ole valitusoikeutta asiassa, valitus jätetään tutkimatta. (Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 40 § ja 81 § 2 momentti).

Liitteenä on jäljennös kirjelmästäne.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot ilmenevät tämän lähetteen alaosasta. Voitte vaihtoehtoisesti ottaa yhteyttä sähköisen asiointipalvelun kautta osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Hanna-Maria Schiestl
hallinto-oikeustuomari

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA

Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA

Puhelinnumero: 029 56 42210

Faksi: 029 56 42269

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla

<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

242/14.00.00/2022

Valitus päätöksestä Tukes 12.10.2022 VA2022:0060, 8167/10.01/2022

Valituksen kohteena oleva päätös:	Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) päätös 12.10.2022 VA2022:0060, Tukes 8167/10.01/2022, Varauspäätös, varaaja: elementX Finland Oy, varausalueen sijainti: Heinola, Iitti, varauksen nimi: Rakokivenmäki, varausalueen koko: 22,73 km ² . Päätökseen on tehty kirjoitusvirheen korjaus toimivaltaisen hallinto-oikeuden osalta 10.11.2022.
Vaatimukset:	Valituksen kohteena oleva päätös on kumottava.
Vaatimusten perustelut:	<p>Kaivoslain (621/2011) vastaisuus tässä valituksessa esitetyin perusteluin.</p> <p>Vuolenkoskella/varausalueella on todella merkittävästi vesistöä ja loma-asutusta. Alueen muu käyttö on lähinnä vakituista asumista ja maa- ja metsätaloutta sekä virkistykseen/ulkoiluun/matkailuun tarkoitettua aluetta. Mm. Vasikkasaarella on tärkeä yleisessä käytössä oleva retkisatama/virkistysalue (VR), jonka maa-alueen (kt 142-422-46-16, noin 1,3 ha) Iitin kunta omistaa.</p> <p>Alueella/lähialueella on Vasikkasaaren lisäksi muita VR-alueita, veneilyreitti ja vaellus-/hiihtoreitti sekä Kymijoen melontareitti.</p> <p>Varausalue rajautuu Kelloniemessä Kelloniemen Natura-kohteeseen. Varausalueella on suojelualueita sekä muinaisjäännöksiä. Alueen maankäyttö ja kaavoitus painottuu siis merkittävältä osin loma-asutukseen ja virkistykseen sekä luonto- ja suojeluarvoihin. Valtaosa rannoista on jo rakennettuja lomakiinteistöjä. Tällaiselle</p>

tiheästi asutulle (loma- ja vakituinen) ja vesistöpainotteiselle alueelle jää malminetsinnälle ja kaivostoiminnalle varsin vähäisiä alueita verrattuna siihen, mitä jäisi harvaan asutulla alueella. Kaivostoiminta tulisi vääjäämättä häiritsemään mm. asutusta eikä kaivostoiminnalle näin ollen ole edellytyksiä – tämä huomioon ottaen jo pelkkä varaus on tarpeeton.

Iitin kunta on huomionnut Vuolenkosken alueen loma-asutuksen, luontoarvot ym. Kymijoen – Konniveden rantayleiskaavassa.

Alueella on lisäksi ranta-asemakaavoja. Maakuntakaavoissa Iitin kunnan osalta ovat voimassa tällä hetkellä Kymenlaakson vaihemaakuntakaavat.

Em. kaavoissa varausalueelle ei ole osoitettu kaivosalueita.

Heinolan kaupungin 4.11.2022 antamassa julkisessa kannanotossa on Heinolan kaupungin osalta todettu, että mahdollinen kaivostoiminta Rakokivenmäen kaivosvarausalueella muodostaisi todennäköisesti ristiriitoja sekä kaupungin omien että maakunnallisten alueidenkäytön strategisten linjausten kanssa. Kannanotossa on mm. selostettu alueidenkäytön kehittämistavoitteita sekä luonto- ja virkistysarvoja.

Alueen muut käyttötarkoitukset ja muut suunnitellut käyttötarkoitukset tulee ottaa huomioon jo varausilmoituksen käsittelyssä. Kaivoslain 76 §:n (varauspäätöksen voimassaolo) perusteluissa (HE 273/2009 vp) todetaan, että ”Lisäksi viranomaisen olisi harkinnassa otettava huomioon muun muassa yleiselle ja yksityiselle edulle aiheutuvien haittojen rajoittaminen ja vähentäminen, jolloin merkitystä olisi esimerkiksi alueen muilla käyttötarkoituksilla tai muilla suunnitelluilla käyttötarkoituksilla.”

Eri toimintojen yhteensovittaminen tulee tutkia kaavoitusmenettelyssä. Aiemmissa kaavoituksissa ei ole nähty edellytyksiä kaivostoiminnalle alueella eikä edellä selostettu alueen nykyinen maankäyttö, ympäristö ja luontoarvot ym. huomioon ottaen ole nähtävissä edellytyksiä kaivostoiminnan osoittamiselle alueelle tulevaisuudessakaan. On yleisen edun vastaista, että lupa

kaivosmineraalien etsintään ja etuoikeus malminetsintälupaan annetaan alueelle, jossa kaivostoiminnan aloittamiselle ei ole nähtävissä edellytyksiä. Kaivoslain 55.2 § velvoittaa hylkäämään varausilmoituksen alueen laajuuden lisäksi myös muista syistä. Ko. pykälän mukaan kaivosviranomaisen on hylättävä varaus, jos muista syistä varaajalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan hakea malminetsintälupaa.

Varaajalla ei voida katsoa olevan edellytyksiä malminetsintäluvan hakemiselle. Kun varaajalla ei ole edellytyksiä, tulee varausilmoitus hylätä kaivoslain 55.2 §:n mukaan.

Nykyisen kaivoslain 47.4 §:n mukaan kaivostoiminnan tulee perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen kaavaan taikka kaivostoiminnan vaikutukset huomioon ottaen asian tulee olla muutoin riittävästi selvitetty yhteistyössä kunnan, maakunnan liiton ja elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskuksen kanssa. Tämän varausalueen osalta Iitin kunnan kielteinen kanta selviää kunnanhallituksen yksimielisestä päätöksestä 1.11.2022 § 42.

Kaivoslain muutos on vireillä. Kuntaliitto on 12.4.2022 antanut lausunnon kaivoslain muutoksesta. Lausunnossa todetaan mm. seuraavaa: ” Erityisen tärkeä uudistus kaivoslakiehdotuksessa on, että kaivostoiminnan aloittaminen edellyttäisi yleis- tai asemakaavan hyväksymistä hankkeelle. Kaava on kunnan maankäytön suunnitelma, jossa kuntalaisten maankäytön eri tarpeet yhteensovitetään ennakolta sovittujen pelisääntöjen mukaisesti. Kaavoitus kaivostoiminnan edellytyksenä parantaa kunnan asukkaiden mahdollisuutta vaikuttaa kaivostoiminnan sijoittumiseen ja sijoittumisen ehtoihin kunnan alueelle. Ehdotus parantaakin kuntien asemaa oman alueensa toiminnan suunnittelussa ja muutoinkin lisää paikallista hyväksyttävyyttä. Kuntalaisilla on epäselvyyttä kaivostoiminnan eri vaiheiden (varaus, malminetsintä, kaivostoiminta) vaikutuksesta lähialueiden tai kunnan kiinteistöjen arvoihin. Kansalaiset pitävät selvitysten mukaan kaivostoimintaan liittyviä esimerkiksi kiinteistöjen arvoon vaikuttavia pitkiä epävarmuusaikoja raskaina. Kuntaliitto pitää ehdotuksessa esitettyjä eri

vaiheiden määräaikoja ja niihin liitettyjä menettelyjä kannatettavina, jos ne mahdollisesti vähentävät epävarmuuksia tai epävarmuusaikoja.”

Hallitus antoi esityksensä kaivoslain muutoksista 8.9.2022. Esityksessä ehdotetaan, että kaivostoiminnan tulisi perustua maankäyttö- ja rakennuslain mukaiseen oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan tai asemakaavaan siirtymäsäännöksissä olevia poikkeuksia lukuun ottamatta. Muutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.3.2023. Yleinen siirtymäsäännös (5 vuotta) koskisi ennen lain voimaantuloa jätettyjen lupahakemusten ja muiden asioiden käsittelyä.

Varauspäätöksessä ei ole riittävästi huomioitu voimassa olevan kaivoslain 3 §:ää. Kaivoslain 3 §:n mukaan sen lisäksi, mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa muun muassa luonnonsuojelulakia (1096/1996), ympäristönsuojelulakia (527/2014), erämaalakia (62/1991), maankäyttö- ja rakennuslakia (132/1999), vesilakia (587/2011), poronhoitolakia (848/1990), säteilylakia (592/1991), ydinenergialakia (990/1987), muinaismuistolakia (295/1963), maastoliikennelakia (1710/1995) ja patoturvallisuuslakia (494/2009). Varauspäätöksessä on todettu sovelletut säännökset, eikä kaivoslain 3 §:ää ole mainittu luettelossa. Päätöksessä on todettu kohdassa ”Lisätietoja varaajalle”, että ”ks. myös (kaivoslain) 3 §”. Kaivoslain 3 § ei kuitenkaan voi olla pelkästään ohjeena varaajalle huomioon otettavaksi etsintätyön suorittamisessa, vaan ko. § 3 tulee ottaa huomioon jo lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa (varausilmoituksen hyväksyminen), kuten ko. pykälässä todetaan. Nyt näin ei päätöksessä ole tehty. Kaivoslain 3 §:n perusteluissa (HE 273/2009 vp) todetaan, että kaivoslain mukaisessa lupaharkinnassa viranomaisen olisi tunnistettava, mitä rajoituksia muusta lainsäädännöstä mahdollisesti seuraa. Tässä valituksessa selvitetyn perusteluin ko. varausalueen osalta on selkeästi nähtävissä rajoitukset, jotka huomioon ottaen ko. alueelle ei ole perusteita hyväksyä varausilmoitusta.

Varausilmoitus on kaivoslain 44.1 §:n vastainen. Varausilmoituksessa ei ole selvitystä valmisteluresursseista eikä selvitystä niistä ole myöskään liitteenä.

Varausilmoituksessa on malminetsintälupahakemusta valmistelevista toimenpiteistä todettu seuraavaa: ”Ensimmäistä vuotta käytetään etsintään ja historiallisten ja ulkoisten tietojen tarkistamiseen. Tätä jatketaan niin pitkään kuin mahdollista ja aika käytetään myös paikallisten kontaktien luomiseen. Malminetsintälupahakemus on tarkoitus jättää viimeistään toisen vuoden kuluessa.” Varausilmoituksen liitteissä ei ole enempää selvitystä tutkimussuunnitelman laadinnasta eikä muista valmistelevista toimenpiteistä. Koska varauspäätös on tehty näillä tiedoilla, jotka eivät sisällä selvitystä valmisteluresursseista ja koska tutkimussuunnitelman laadinnasta sekä muista valmistelevista toimenpiteistä annetun selvityksen voidaan katsoa olevan riittämättömän tarkka, varauspäätös ei täytä kaivoslain 44 §:ssä säädettyjä edellytyksiä Kaivoslain 44 §:n 1. momentin 3. kohdassa todetaan, että varausilmoituksessa on esitettävä tarpeellinen ja luotettava selvitys tutkimussuunnitelman laadinnasta ja muista malminetsintälupahakemusta valmistelevista toimenpiteistä sekä niiden aikataulusta. Hallituksen esityksen HE 273/2009 vp perusteluissa on 44 §:n osalta todettu seuraavaa: ”koska varauksen tarkoituksena on varmistaa etuoikeus malminetsintälupahakemuksen tekemiseen, tulisi varausilmoituksessa olla riittävän tarkka suunnitelma malminetsintälupahakemuksen valmistelusta ja selvitys valmisteluresursseista.”

Valitusoikeuden perusteet:

Varauspäätöksen mukaan päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Kaivoslain 162.1 §:n mukaan muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019). Em. hallintoprosessilain 7.1 §:n mukaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Iitin kunta eri viranomaisineen valvoo yleistä etua kuntalain ja muiden lakien perusteella. Lisäksi, kunnan erityisasema, velvollisuudet ja yleinen etu huomioon

ottaen, päätöksellä on myös välittömiä vaikutuksia Iitin kunnalle.

Kuntalain (410/2015) 1 §:n mukaan kunnan velvollisuutena on edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Kuntalain tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiseksi kunnan toiminnassa.

Kuntalaki huomioon ottaen jo ko. kaivoslain mukainen varausilmoituksen hyväksymispäätös aiheuttaa kunnalle, kunnan eri viranomaisille välittömiä vaikutuksia, koska on mm. tarkasteltava varausilmoituksen vaikutuksia mahdolliset jatkotoimenpiteet huomioon ottaen. Kunnan tulee tarkastella kaavoitusta ja muuta maankäyttöä nykytilanteessa ja tulevaisuudessa. Kunnan tulee huomioida varausilmoituksen vaikutus asukkaidensa hyvinvointiin ja alueen elinvoimaan. Kunnan tulee tarkastella ja toteuttaa edellytysten luominen kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien osalta varausilmoitukseen liittyen (tiedotus, osallistaminen). Kunnan/ympäristönsuojeluviranomaisen tulee tarkastella varausilmoituksen ympäristönsuojeluun liittyviä vaikutuksia. Kunnan tulee tarkastella varausilmoituksen vaikutusta kunnan elinkeinotoimintaan, työpaikkaliikenteeseen, asuntotuotantoon ym. sellaisiin asioihin liittyen. Edellä mainitut tarkastelut, kuten alussa todettiin, käsittävät varausilmoituksen vaikutukset myös mahdolliset jatkotoimenpiteet huomioon ottaen, koska kunnan toiminnan tulee olla suunnitelmallista. Kuntalain 1.1 §:n mukaan kuntalain tarkoituksena on edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä.

Kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta (64/1986) annetun lain 3 §:n mukaan kunnan tulee alueellaan valvoa ja edistää ympäristönsuojelua siten, että luontoa ja muuta ympäristöä suojelemalla, hoitamalla ja kehittämällä turvataan kunnan asukkaille terveellinen, viihtyisä ja virikkeitä antava sekä luonnontaloudellisesti kestävä elinympäristö. Lain 4 §:n mukaan ympäristönsuojelun yleissuunnittelua ja toimia ympäristönsuojelun huomioon ottamiseksi kunnan toiminnassa johtaa kunnanhallitus.

Saman lain 6 §:ssä on lueteltu kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävänä on mm. toimia paikallistason yleisen edun valvojana ympäristönsuojelun osalta.

Yksittäistapauksissa ympäristönsuojelulliset tavoitteet voivat olla ristiriidassa esim. kunnan elinkeinopoliittisten tavoitteiden kanssa.

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) tavoitteena on 1 §:n mukaan järjestää alueiden käyttö ja rakentaminen niin, että siinä luodaan edellytykset hyvälle elinympäristölle sekä edistetään ekologisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävää kehitystä.

Luonnonsuojelulain (1096/1996) 6.3 §:n mukaan kunnan tulee edistää luonnon- ja maisemansuojelua alueellaan.

Kaivoslain 55.2 § velvoittaa hylkäämään varausilmoituksen alueen laajuuden lisäksi myös muista syistä. Ko. pykälän mukaan kaivosviranomaisen on hylättävä varaus, jos muista syistä varaajalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan hakea malminetsintälupaa.

Alueen muut käyttötarkoitukset ja suunnitelmat on luettavissa tällaiseksi muuksi syyksi. Kaivoslain 55 §:n perusteluissa todetaan esimerkinomaisesti muita syitä. Lisäksi kaivoslain 76 §:n (varauspäätöksen voimassaolo) perusteluissa (HE 273/2009 vp) todetaan, että ”Lisäksi viranomaisen olisi harkinnassa otettava huomioon muun muassa yleiselle ja yksityiselle edulle aiheutuvien haittojen rajoittaminen ja vähentäminen, jolloin merkitystä olisi esimerkiksi alueen muilla käyttötarkoituksilla tai muilla suunnitelluilla käyttötarkoituksilla.”

Kaivoslain perusteluissa siis tunnistetaan, että jo varausilmoituksella on vaikutusta mm. yleiselle edulle ja että alueen muu maankäyttö ja yleinen etu tulee huomioida jo varausilmoituksen käsittelyssä.

Kaivoslain 1.2 §:n mukaan kaivoslain tarkoituksena on myös turvata kuntien vaikuttamismahdollisuudet sekä yksilön mahdollisuudet vaikuttaa itseään ja elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon. Lain perusteluissa (HE 273/2009 vp) todetaan, että ”Kuntien

voidaan katsoa suurelta osin edustavan paikallista yleistä etua.”

Valituksen liitteet:

1.A. Tukes:n päätös 12.10.2022 valitusosoituksineen ja kuulutuksineen (varauspäätös)

1.B. Tukes:n päätös 10.11.2022 valitusosoituksineen ja kuulutuksineen (varauspäätöksessä olevan kirjoitusvirheen korjaaminen – korjattu toimivaltainen hallinto-oikeus)

2) Päätöksen tiedoksisaanti kuulutuspäivänä 12.10.2022, kuulutuksen mukaan valitusaika päättyy 18.11.2022 (ks. liite 1.A).

Asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi:

3.A. Kartta, johon varausalue on likimääräisesti merkitty. Kartassa näkyy myös Kymijoen-Konniveden rantayleiskaava, suojelualueet ja muinaisjäännökset.

3.B. Kymijoen-Konniveden rantayleiskaavan (vt. 13.3.2007) kaavamääräykset.

3.C. Kymijoen – Konniveden rantayleiskaavan (vt. 13.3.2007) kaavaselostus liitteineen.

3.D. Iitin retkeilykartta 2010.

3.E. elementX:n varausilmoitus liitteineen.

3.F. Iitin kunnanhallituksen päätös 7.11.2022 § 191.

3.G. Kunnanhallituksen kokoukselle 7.11.2022 luovutettu Vuolenkosken kyläyhteisön keräämä hanketta vastustava 547 nimen adressi.

3.H. Heinolan kaupungin julkinen kannanotto 4.11.2022 Rakokivenmäen kaivosvarausilmoituksen hyväksymispäätökseen.

Valittajan nimi ja yhteystiedot:

Iitin kunta. Iitin kunnanhallitus on 7.11.2022 § 191 tehnyt päätöksen valittamisesta. Päätöksessä on valtuutettu tekninen johtaja Harri Hoffren laatimaan ja allekirjoittamaan yksityiskohtaisen valituskirjelmän.

Ihastu Iittiin!

Valitus

Sivu 9 / 9

Iitin kunta
PL 32
47401 KAUSALA
kirjaamo.iitinkunta@iitti.fi
puh.vaihde 020 615 9600

sähköisesti allekirjoitettu

Harri Hoffren
tekninen johtaja
harri.hoffren@iitti.fi
puh. 040 485 4037

Iitin kunta

Rautatienkatu 20–22, PL 32,
47401 KAUSALA

www.iitti.fi

kirjaamo.iitinkunta@iitti.fi

Y-tunnus 0158 766–7

